

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Zürich, 8. Lutego. — Rada związku wysłała pułkownika Kurz jako komisarza do Tesynu.

Mediolan, 7. Lutego. — Stronnictwo malkontentów chciało wstrzymać lud od uciech karnawałowych, z tego powodu przyszło do rozruchów przy bramie Ficinese i na placu przed katedrą, który przecie w przeciągu dwóch godzin wojsko usmierzyło. Raniono wiele osób.

Paryż, 8. Lutego. — Wypuszczono tu jenerała Saint Priest, Rovigo i kilku aresztowanych legitymistów na wolność. Dziennik Pays powiada, że przeciw reszcie aresztowanych będą zastosowane środki bezpieczeństwa.

Berlin, 10. Lutego. — Naj. Pan raczył nadać Dr. filoz. Försterowi w Monachium order orla czerwonego czwartej klasy.

Berlin, 9. Lutego. — Kupy kołobrzegscy podali do izb memoryał, w którym opisują stosunki swego miasta, portu i okolicy, wyliczają korzyści jakieby na nich i na cały kraj spłynęły, gdyby od Kołobrzegu drogi zwirowe szły naksztalt wachlarza ku kolejom żelaznym, a te znów za pomocą wschodniej kolei roznosiły we wszystkich kierunkach towary i plody, przez co i marchia i wielkie księstwo poznańskie z Szląskiem wieleby zyskały. Wnoszą więc o przychylenie się izb do projektu poprowadzenia kolei żelaznej z Poznania do Wrocławia, a z Krzyża gdzie się różne schodzą koleje wprost do Berlina. Widać więc, że interes obudzony przez deputacye z wiel. ks. poznańskiego i Szląska znajduje oddźwięk i w dalszych prowincjach.

Holandia.

Haga, 4. Lutego. — Z Java Bode, dziennika nowego w Batavii wychodzącego dowiadujemy się, że komisya rządowa przed czasem niedawnym do Timor wysłana zawarła układ z tamtejszymi władzami portugalskimi. Za zapłatę dwóch beczek złota odstąpiła Portugalia Holandyi na własność niepodzielną nietylko zaprzeczane dotąd wyspy pomniejsze, ale także wyspę Floris, a przedewszystkiem część najznaczniejszą i najbogatszą Timoru z jego obfitemi kopalniami miedzi.

Królestwo polskie.

Warszawa, 8. Kwietnia. — N. Pan, mając sobie przez JO. księcia namiestnika królestwa złożony raport o poświęceniu się, jakiego dali dowód przy ujęciu przestępców Hakla i Głabińskiego, Paweł Jastrzębski i Leon Mroczkowski, dozorczy wydziału śledczego w Warszawie, skutkiem którego pierwszy utracił życie, raczył najwyżej wyznaczyć dwóm synom zabitego Jastrzębskiego, Franciszkowi lat 12 i Marcinowi lat 11, liczącemu, aż do dojrzałości i do pełnoletności, wsparcie roczne dla każdego po rs. 90; zaś dozorczy Mroczkowskiemu, jednorazowo rs. 360, tudzież udzielić mu medal srebrny z napisem: Za gorliwość, na wstążce orderu śgo Włodzimierza, w dziurce od guzika nosić się mającą.

Francya.

Paryż, 6. Lutego. — Monitor powiada, że mimo zaprzeczeń urzędowych, wciąż plonne obiegają po Paryżu pogłoski, o zmianie ministerstwa. Na to według niego wcale się nie zanosi.

Monitor wylicza osoby, które należą do dworu księżny Matyldy: baronowa Serlay, z domu Rovigo, hrabina Gouy d'Arej i pani Ratomaska, z domu Williamle, jako damy honorowe i pan Ratomski jako na dworny marszałek.

Cesarz przyjmował wczoraj książąt Fryderyka i Krystyana Szlezwig Holsztyn Sondenburg Augustenburgskich na posłuchaniu prywatnym. Mistrz ceremonii przywiózł ich pojazdem dworskim, a wielki mistrz ceremonii przedstawił ich cesarzowi.

Wczoraj przybył cesarz z cesarżową bez eskorty do Paryża, był na radzie ministerjalnej i wrócił do St. Cloud o godzinie 4 tegoż dnia, gdzie zabawi do dnia 8.

Gdy Debata drwią sobie z Cobdena i kongresu pokoju w Manchester, Monitor zbija obawy Anglików względem napaści Francyi na Anglię, jako niepoparte żadnym aktem rządu francuskiego, ani opinią publiczną Francyi.

Constitutionnel i Pays tak wyrażają swe niezadowolenie z dworów północnych: wiele jest królów w dziejach, które były tylko kobietami, ale bez przesady powiedzieć możemy, że wiele jest kobiet na świecie, które zasługują być królowami. Cesarżowa Eugenia jest jedną z takich kobiet. Wybór cesarza wystarczyłby na dowiedzenie tego.

Napoleon III umie zimno obliczać, niemożna go mieć w podejrzeniu, że poszedł za chwilowem upodobaniem. Z początku rzeczywiście gieda się ułękła, bo bardzo jest wrażliwą na każdy szelest polityczny. Ale nie w jej świątyni królowie się namaszczają. Lud pojął natychmiast i widział w małżeństwie głębokie i niepodległe uczucie i utrwalenie cesarstwa na wolnych głosach narodu. Cesarz z zagranicznymi dworami niemożł się łączyć bez dwóch zarazem niepodobnych i smutnych środków, wojny lub upokorzenia. Uderzyć na Europę lub cesarstwo upokorzyć to była jedyna alternatywa, aby dojść do dynastycznego sprzymierza. Stare dynastye są dumne z starego swego początku. Im więcej kurzu okrywa ich herby, tym więcej widzą w tém sily, przeszłość dla nich jest tarczą. One mieszają krew tylko między sobą, aby swe trony powiązać z drugimi. Ludzie nowi otoczeni sławą chcą od nich przyjęcia, żądają przemiany ich natury. Uczynią dawne dynastie to tylko wtenczas, jeżeli w powiązaniu takim upatrzą ratunek lub szczęście. Jeżeli człowiek nowy jest zdobywcą, granice rozprzetrzenia, narodowości zmienia, przywraca, dynastye dekretuje i prowadząc swe orły przez Europę, narzeczcie je śmiało zasadza na pałacach cesarów, wtenczas mu się narzucają ze związkami. Królowie zwyciężeni stają się dla niego sprzymierzeńcami na dzień jeden, i on, zaledwie wczoraj koronowany widzi arcyksiężnę domu austriackiego przyjmującą małżeństwo z większą dumą niż szczerością. Gdyby Napoleon III. poszedł za przykładem swego stryja, wyzwiał Europę do walki, Niemcom i Włochom nadał francuskie narodowe tytuły i odbył wjazd za wielką swą armią do Wiednia, natenczas pozwalając na pokój z łatwością dostaliby żony dynastycznej. Na ruinach wojny lub upokorzeniu Francyi niechce przecie nowy cesarz zakładać dynastyi swojej. Za drugą moralną klęskę pod Waterloo lub nowy kongres wiedeński, nie wahałaby się monarchiczna Europa wysłać do Tuilerjów najpiękniejszej córki swojej. Ale układ małżeński, byłby układem hańby! Cesarz przecie niechce sprzymierza dynastycznego, za cenę pokoju lub honoru. Wolał pozostać sprawiedliwym i silnym, jak narzucić się królom szaloną napaścią lub upokorzeniem. Wolał być ich wolnym i szczerym sprzymierzeńcem, jak nieprzyjacielem lub obojętym. Nikomu nic nie zawdzięcza, okrom Francyi, przez którą został wybrany. Ożenił się z kobietą, która nie psuje ani jego zasady, ani jego stanowiska, która mu przynosi osobiste zalety, cesarstwu urok swjej laskawości i popularności swych wdzięków.

Dziś i wczoraj chwytało po Paryżu francuskich i niemieckich korespondentów. Dorozumiewają się, że rząd wpadł na trop jakiegoś spisku. Pomiędzy aresztowanymi znajduje się wielu legitymistów. Jutro może rządowe organa uchylą nieco zasłony.

Dziś jako w niedzielę mięsopustną pełno wrzawy, muzyki po ulicach Paryża. Oprawdają według zwyczaju po bulewarach i głównych ulicach wołu zapustnego ze złoconemi rogami, któemu nadano w tym roku nazwisko stryja Toma. Oprawdanie to wołu po Paryżu trwa dwa dni, a zawsze stolica w tych dniach biega jak oparzona.

(Kor. Cz.) — Małżeństwo cesarskie, tak cywilne jak duchowne odbyło się z nadzwyczajną okazałością. Przepych oświetlenia i ozdobienia tuileryjów, olśnił oczy i wyobraźnię wszystkich. Małżeństwo cywilne, dla tego, że się odbyło o pół godziny później niż było zapowiedziane, dało powód do pogłoski, że ciało dyplomatyczne nie życzyło sobie być na niem, lecz tylko na koncercie, i że dla omylenia dyplomatów obrządek małżeński został o pół godziny spóźniony. Małżeństwo cywilne zostało wpisane w księgę aktów stanu cywilnego, która służyła Napoleonowi I., i której pierwszy akt stanowi przysposobienie za syna cesarskiego księcia Eugeniusza. Ułożenie i piękność, piękność silna, prawdziwie hiszpańska młodej cesarżowej, były jak się domyślicie przedmiotem ciekawości wszystkich. Młoda cesarżowa odegrała swą dwudniową rolę z wielką godnością i roztropnością, że nie powiem z wyrachowaniem. Każdy jej krok, każdy jej ruch, był, że tak powiem, klasyczny. Kiedy w Notre Dame ukłękła przed ołtarzrzem, zdawało się, że pozowała dla Zurbarana lub Murilla. Udaniu się orszaku małżeńskiego do Notre Dame, towarzyszył czas jeżeli nie słoneczny, to przynajmniej suchy, pogodny i jasny. Tego dnia ukazała się znowu oczom Paryżan i cudzoziemców piękna armia francuzka, której nie można było dosyć się napatrzeć, i piękna także, a przynajmniej porządniejsza niż dawniej gwardya narodowa paryzka. Postawa, czystość i dobre uzbrojenie armii francuzkiej, nie nie pozostawiały do zyczenia. Regularność jej ruchów, regularność rozumie się swobodna i godna, daleka od szty-

wności innych armii, była może jej najpiękniejszą ozdobą. Tego dnia wystąpiły także z chorągwiami liczne towarzystwa robocze tak męskie jak żeńskie, liczba ich jednak była tego razu mniejsza niż w dzień powrotu z południa do Paryża prezydenta rzplitej. Ulice i wybrzeża, po których postępował orszak małżeński, były wysypane grubą warstwą grubego piasku, którą dziś robotnicy na kupy zwalają. Dziedziniec Luwru był ozdobiony w chorągwie, herby i kwiaty. Niedokończona fontanna Luwru została przemieniona na klomb złożony z najpiękniejszych kwiatów. Ratusz i Notre Dame były ozdobione w sztandary i dywany. Wzdłuż ratusza ciągnęły się trybuny wybite sukmem czerwonym. Na starożytnej wieży Palais de Justice, ozdobionej w herb francuzko polski Henryka III, powiewała olbrzymio długa trójkolorowa chorągwie wenecka. Podobna chorągiew powiewała także na wieży S. Jakóba tym najpiękniejszym szczytaku budowy gotyckiej w Paryżu. Pod dowództwem pułkownika Fleury gidy pokazali się w swym nowym składzie, na koniach silniejszych i piękniejszych i w mundurach jeszcze ozdobniejszych niż dawne. Muzyka gidów zarzuciła białe bermice, a przyjęła czarne. Różni ona się od żołnierzy szeregowych tem tylko, że w miejsce zielonych ma kurtki czerwone wyszywane złotymi taśmami. Z karet cesarskich dwie się tylko odznaczały swoją oryginalnością, sześciokonna, w której się znajdowały księżna Matylda i hrabina Montijo, i ósmiokonna, w której jechali cesarstwo. Ostatnia ozdobiona na wierzchu w wielką złotą koronę, była bardzo wysoka i długa. Konie jej, prowadzone przez pieszych мастеrлеры, miały na głowach wysokie stróse pióra. Kiedy ukazywała się ta kareta przed oczami ciekawych, w pośrodku huku bębnów i dźwięku muzyki, kiwające się białe strusie pióra koni, robiły efekt nadzwyczajny na prostym ludzie. Tłumy ciekawych były nadzwyczajne. Od 11. godziny rano do 3. z południa cyrkulacja w Paryżu była niepodobna, i przechodzenie mostów sekwańskich było zupełnie przerwane. Był to wielki a przynajmniej zaszczytny dzień dla Francji, pokazujący jej bogactwo, jej elegancją, jej smak, jej zasoby, któreby ją mogły podnieść do wielkości, gdyby przyszła do stałej i racjonalnej formy rządowej. Dla rządu, był to dzień zupełnie podobny do innych. Kareta cesarska, cesarstwo, a szczególnie cesarzowa wzbudzili ciekawość, ale nie więcej. Prosty lud i towarzystwa robocze wykrzyknęły czasem: niech żyje cesarz! ale cała armia, cała gwardya narodowa, wszystko co było porządnie ubrane, co należało do bourgeoisie, było głęboko milczące. Cesarzowa była uznana za piękną, ale nie tak nadzwyczajnie piękną, aby, jak mówiono, miała być cesarzową. Wyższość jej postawy od postawy cesarza została dostreżoną. Cesarz udając się do Notre Dame, miał dyamentowy napierśnik krzyża legii honorowej, noszony przez Napoleona I, i wielką dekoracją złotego runa noszoną przez Karóla V. O 3. godzinie wieczorem cesarstwo powrócili do tuileryów, a o 4. wyjechali pocztą dworską w pojazdach podróжных, eskortowanych przez szwadron jazdy do St. Cloud, gdzie zabawią z rodziną do soboty, tj. do dnia 5. Lutego. Jak widzicie, cesarz uwołąc żonę po ślubie, postąpił wedle form angielskich, z różnicą, że jego powinności nie pozwoliły mu udać się daleko od Paryża i na długo od niego się oddalić.

Przebiegając po ulicach, któremi miał postępować orszak cesarski, jak to mi nakazywała moja korespondencka powinność, spostrzegłem na piersiach kilkunastu gwardzystów narodowych krzyże polskie. Byli to nasi rodacy osiedleni w Paryżu, powołani do gwardyi i pełniący w szeregach francuzkich obywatelskie powinności. Jeden z nich ozdobiony krzyżem kawalerskim, dawny kapitan 4go pułku liniowego, wosaty i poważny, odbierał liczne dowody koleżeństwa i sympatyj. Niech mi z tej okoliczności będzie wolno wam donieść o zdarzeniu, które zajmuje dziś mocno wszystkich Polaków w Paryżu. Cesarz na jednej audyencji dał uczuć księciu Czartoryskiemu, iż raporta które odbiera, donoszą mu, że Polacy nie są mu życzliwi, i że dzieli oszczerstwa wiotane na niego przez jego nieprzyjaciół. Wiadomość ta zrobiła smutne wrażenie na Polakach. Rodacy, żałując niezbyt może oględnego objawu opinii ze względu osoby, która jako jedynie dziś polityczna we Francji, jest dla nich przeważną, tłumaczą się, że żyjąc z bourgeoisie, myślą jak ona. Ja dodam, że chociaż większa istotnie część dzieli opinie bourgeoisie, znajduje się przeciw dość poważna liczba, która wychodząc z Napoleońskich tradycji i opinii katolickich, jest mu bardzo przyjazną. Rozdział opinii jest wszędzie naturalny, a emigracja polska jest za liczna, aby mogła być uważaną w całości za ciało noszące na sobie charakter publiczny. Mówią, że Adam Mickiewicz ma przestać adres do cesarza. W jakiej treści? w jakim celu? powiedzieć dotąd nieumiem.

Dzisiejszy Monitor donosi, że koszt małżeństwa cesarskiego nie skarb, lecz lista cywilna. Monitor dodaje, że z powodu małżeństwa cesarz utaskawil 3000 wygnanych i transportowanych, i że tylko 1200 do ulaskawienia pozostaje. Ostatnia liczba niewzbudza zupełnej wiary. Wedle ostatnich nowin, nie jenerał Canrobert, lecz jenerał de la Rue ma być mianowany ministrem wojny.

Kiedy P' Univers powstaje przeciw konstytucjonalizmowi i wychwala system Ludwika XIV., legitymiści rozrzucają po warsztatach odezwy hr. de Chambord, z godłem: *Deus, Rex, Patria*, obiecujące wszystkie swobody.

Wiecie, że Ryszard Cobden, szef szkoły manchesterskiej, ogłosił w Anglii trzy listy, pod tytułem: 1793 and 1853. W tych listach, Cobden powstaje na zbrojenie się Anglii jako nieużyteczne, korzystne tylko dla arystokracji a niebezpieczne dla wolności publicznej. Dzienniki arystokratyczne i rządowe uderzyły na pamflet Cobdena, ale Standard zadziwił, wystawiając szkołę manchesterską jako demokratyczną i niebezpieczną dla Anglii, i przytaczając na dowód tego list pisany przez cesarza Francuzów do margrabiego Londonderry, w którym cesarz mówi: „nie myślę robić wybrawy na Anglię, chyba gdyby mnie powołała królowa angielska na pomoc przeciw demokracji angielskiej; wtenczas wyruszę w 200,000 ludzi.” List ten, jeżeli jest prawdziwy, dowodzi że cesarz używa tej samej broni przeciw Anglii co przeciw Francji, to jest, postrachu.

— Senat zaprosił na swój bal przeszło 7000 osób.

Anglia.

London, 4. Lutego. — Zawikłania na wschodzie ściągnęły tu niepoślednio uwagę publiczną na siebie. Niezalatwiona wciąż jeszcze kwestya miejsc świętych, w której porta rozstrzygnąć nie może, bez obrażenia albo Francji, jako państwa opiekuńczego kościoła łacińskiego, albo Rosji, opiekunki kościoła greckiego, — wysłanie Abd el Kadera do Brusy, który wpływać ma na ludność arabską Azji, i powstanie Czarnogórców, które za hasło do powstania powszechnego szczepów słowiańskich w Turcji uważano, są widoczne tylko ogniwami łańcucha plaunów od dawna knowanych, których celem ostatecznym jest rozszarpanie Turcji. Operacje spieszne Omera baszy i porucznika jego Mohameda Iskanderberga udaremniają wprawdzie zamysły te ogromnie; gdyż nim powstanie zdoła się ustalić, będzie może Czarnogóra już uspokojoną, w każdym razie zaś księciu Danielowi odjęta będzie możebność przeniesienia powstania do Hercegowiny i Bośni; zdaje się jednak, że Austria przez poparcie dyplomatyczne a może nawet przemocą broni góralom tym pomoc dać zamysła. Tym sposobem hacznost Austria od zachodu na wschód się odwraca, co tu w kolach dyplomatycznych dość chętnie widzą. Było od dawna życzeniem dyplomacji, aby Austryją od Włoch i Niemiec ku wschodowi odwrócić a następnie Europę środkową od olowianego ciężaru wstrzymującego wpływu austriackiego oswobodzić. Oprócz tego uważają poruszenie się Austrii za znamie pierwsze samostnej polityki zagranicznej, która nietylko dla Rosji ale też w własnym interesie terytoryalnym działa. Anglia w przypadku żadnym nie wdaje się w wojnę, wyjąwszy, jeżeli na wyspie swojej zaczepioną będzie, albo gdyby jej w komunikacji do krajów zamorskich, do Indji w Egipcie, przeszkody stawiać miano. Pisemko ulotne Cobdena, przez wszystkie dzienniki, przez Times i Daily News, zaczepione, doznało upowszechnienia bezprzykładnego i reprezentuje opinię publiczną klas średnich. Te mają pociąg do powstań ludowych; ale nienawidzą wszelkiej wojny według reguł pomiędzy mocarstwami europejskimi i zaprawdę wpływu mają dosyć do przeszkodzenia, aby się Anglia niepowołana do wojny Niemieczała. Uspokobienie to jest teraz wielce korzystnem dla Austrii.

— Rząd nasz z zadowoleniem patrzy na odwołanie markiza Lavalette z posady posła francuzkiego w Konstantynopolu; i uważa niejako za znak, że rządowi francuzkiemu obecnie chodzi oto, aby z Anglią w zgodzie najlepszej pozostać. W ciągu trzech lat, t. j. w których markiz Lavalette w Konstantynopolu rezydował, czynił wszystko co tylko mógł, aby Anglii w drogę wchodzić. Zabiegi jego, celem spowodowania sultana do uznania zwierzchnictwa Francji w Agierze, miały dla Anglii ten nieprzyjemny skutek, że porta połączyła się ściślej z Rosją, i Reszyd basza z posady swej ustąpić był zniewolony. Następstwo podobne wyniknęło z pretensyi jego o wyrobienie dla Francji uznania opieki nad grobem świętym. Nakoniec chciał się zająć przedstawieniem sultanowi Abd el Kadera, przechoy panowanie Francji w Algierze pośrednio uznaniem zostało. We wszystkich planach i intrygach tych doznał wprawdzie markiz zawodu, ale tutaj chęć poczytują mu za uczynek, i bynajmniej tu niezapomniano, że on to właśnie — wprawdzie też nadaremnie — wszelkich zabiegów nieuszczędził, aby skutecznieniu kolei angielskiej w Egipcie zapobiedz.

— Pocztą z Indji zachodnich przywiozła do Southampton wiadomości, pomiędzy któremi głównie z Meksyko na uwagę zasługują. Kraj cały, z małym wyjątkiem, stoi przeciw rządowi jenerala Arista pod bronią. Miasta najznaczniesze, pomiędzy temi Vera Cruz i twierdza San Juan de Ulloa z całym obszarem nadbrzeżnym przeciw niemu się oświadczyły. Według sprawozdań ostatnich, które do dnia 2. Stycznia dochodzą, dni rządu były policzone; wojska jego, które w pole mógł wprowadzić starły się z armią rewolucyjną pod Guadalaxara, i potem kiedy obydwa jenerałowie polegli (Mouon i Vasquez), o wstrzymaniu ich ani myśleć było można i większa część armii Aristasa na oddziały pojedyncze się rozwiązała. W Vera Cruz spodziewano się każdej godziny poselstwa, że miasto stołeczne Meksyko chorągiew powstania zatknie, zwłaszcza iż wiadzano, że srodek ostateczny rządu, zaciągnięcie 2 mil. dol. pożyczki zagwarantowanej na dochodzie z komor celných, skutku pomyselnego wcale nieobiecował. Vera Cruz jest pomiędzy miastami rewolucyjnymi najwięcej pochopnem do rewolucyi, albowiem właśnie ono od udania się rewolucyi, innemi słowy od zniesienia taryfy celnój i zniesienia cel zakazowych może zysku największego się spodziewać. Dowódzca jeden, który jako reprezentant władz wojskowych i cywilnych w Vera Cruz wystąpił, zawiózł już Santa Annie zaproszenie formalne do powrotu. Zresztą stan miasta nie był bardzo pocieszającym; w murach jego wyszukiwała sobie cholera tu i owdzie ofiary, a w okolicy niezliczone bandy rozbójników wszystkich niepokoją. — W Barbadoes febra żółta jeszcze nieustala.

Slychać, że Stratford de Redcliffe, (niegdyś Stratford Canning) nareszcie, i to szczególnie ustępując naleganiu lorda Aberdeen, postanowił, wkrótce na dawną posadę swoję do Konstantynopola powrócić. Jeżeli dziennikowi Morning Advertiser wierzyć można, rząd nasz ma podobno zamiar, wysłać jenerala Cathcart jako dowódcę nad granicę prezydentury Bombay, skoro się mu powiedzie, ostatniego naczelnika Kafrów skłonić do posłuszeństwa. Wzmianka ta jest dosyć prawdopodobną, gdyż o talencie wojowniczym jenerala mają tu wielkie wyobrażenie i zmarły książę Wellington zalecił go szczególnie jako najzdolniejszego do ukarania Kafrów.

Portugalia.

Lizbona, d. 29. Stycznia. — Książę Saldanha, który przed czasem niejakiem ciężko zachorował, powraca wprawdzie zwolna do zdrowia, ale bynajmniej jeszcze niewybrnął z niebezpieczeństwa. — Dnia 25. odbyła tu policya w domu jednym na Rua do Patrocinio poszukiwania i zabrała pewien rodzaj machiny, którą miała w podejrzeniu, iż być może machiną piekielną. Rzecz owa była jednakże tak niezgrabnie skleconą, iż zaledwo przypuścić można, aby tam istotnie był plan morderstwa jakiego. Prawdopodobnie zachodzi tu podejrzywanie naumyslnie. — Wszy-

stkie niemal wybory do izby deputowanych ogłoszono za ważne, mimo głośnych krzyków na nieprzyzwoitości, jakich się przy głosowaniu podobno dopuszczono.

Szwajcaryja.

Z nad granicy Szwajcaryi, d. 4. Lutego. — Poselstwo francuskie zażądało w czasie najnowszym kilkokrotnych objaśnień we względy komunikacji międzynarodowej Szwajcaryi od kancelaryi federacyjnej. Reprezentant szwajcarski w Paryżu także po kilka razy rozmawiał w tym przedmiocie z Persigny. Obawiają się w Paryżu, że, w przypadku jeżeli do porozumienia pomiędzy Austryją i Prusami przyjdzie, przystąpią do układów z Szwajcaryją, zwłaszcza że już od dawna stronictwo znaczne w Szwajcaryi za zawarciem rozległego zwizku handlowego z zollvereinem się oświadczyło.

Austria.

Wiedeń, dn. 4. Lutego. — W ostatnich czasach, pisze Pressa mówiono na nowo, że baron Geringer ma objąć tekę ministerstwa handlu na przypadek rozdziału połączonych dziś ministerstw. Przywykliśmy każdą z licznych codziennych wieści zapisywać nie przywiązując wszakże do nich wagi; ale o tej mówią z taką pewnością, że nie można przynajmniej uwagi na nią nie zwrócić. Po zamianowaniu byłego wiceprezydenta ministerstwa w Węgrzech hr. de la Motte szefem sekcji do spraw węgierskich w ministerstwie spraw wewnętrznych, (urząd, który długi czas bar. Geringer piastował), oczekuje go inne zapewne przeznaczenie, gdzie będzie mógł niezwykłych zdolności swoich jako męża stanu użyć. Jeżeli pan Geringer opuści dzisiejsze stanowisko swoje, na którym przez znajomość stosunków węgierskich tyle był użyteczny, to wnosząc z przeszłości tego męża stanu łatwo domyślać się można, że go czeka departament handlowy. Być może, ale trudno temu wierzyć, że powyższa pogłoska, która wreszcie krąży w kołach rzeczy świadomych, właśnie temu domysłowi winna swój początek. Jako sekretarz prezydentury kamery nadwornej pod baronem Kübeck, potem dyrektor kancelaryi handlowej w Konstantynopolu, wreszcie reprezentant Austrii na handlowo-politycznych konferencyach w Frankfurcie w r. 1848., przeszłości baron Geringera usprawiedliwia poniekąd przeznaczenie go do tej teki.

— Stan banku narodowego wiedeńskiego w dniu 1. b. m. był następujący: Gotówka 43,231,882 złr. Eskompto 34,675,497 złr. Zaliczki 18,317,100 złr. Dług państwa fundowany 69,168,680 złr. dług państwa hipotekowany na salinach 61,000,000 po umorzeniu 10½ mil. Banknoty w obiegu 196,476,899 złr. Neue Zeit pisze z Wiednia, że na nowo krąży wieść o puszczeniu w obieg akcyi bankowych rezerwowych, ale edynie 10,000 sztuk to jest niespełna $\frac{1}{5}$.

— Następująca jest liczba konsulatów i agencji austriackich w obcych krajach: w Turcyi i krajach jej podległych 94, w Algierii 6, w Marokko 6, w Grecyi 11, na wyspach jońskich 4, w Sycylii 34, w państwie kościelnym 17, w Toskanii 5, w Sardynii 13, we Francyi 19, w Hiszpanii 24, w Portugalii 8, w W. Brytanii 22, w Belgii 1, w Holandyi 3, w rzeszy niemieckiej 10, w Danii 2, w Szwecyi i Norwegii 6, w Rosyi 13, w Ameryce 17, w Indyach wschodnich 6, w Chinach 1. Razem 322.

Z Tryestu piszą do gazety w Brünn wychodzącej: szczególniej fizyczny i terytoryalny przymiot brzegów na północ i południe od Cattaro wymaga koniecznie ostrzejszego czuwania nad niemi, aby wszelkie nadwzręczenie ziemi od strony morza stanowczo odeprzeć można. W skutek tego zbieranie się siły zbrojnej w Pola poniechano, tamtejsze szkoły marynarki zamknięto, a cała eskadra, z wyjątkiem Trytona i Montecuccoli, które w Pola pozostały, odplynęła na południe, celem zajęcia stanowiska pod Klek i Castelnuovo. Bandera powiewa na fregacie Nojara, na której pokładzie dowódzca eskadry, kapitan Fautz się znajduje. Arcyksiążę Maximilian wsiadł także w Castelnuovo na tenże sam okręt. Niemniej ogłędne i wystarczające rozporządzenia zmierzające do zabezpieczenia granic napotykalimy w kraju: obwód Cattaro, zazwyczaj tylko 2 najwięcej 3 batalionami obsadzony, ma teraz załogę wojskową powiększoną do kilkunastu batalionów, a obydwa parowce wojenne, Wulkan i Łucya, dotąd jeszcze przewożeniem wojska są zatrudnione. Większą część wojska w Wenecyi na okręty wsiada.

Czarnogóra.

Koresp. Austr. pisze: Otrzymałszy wczoraj z autentycznego źródła wiadomości z Czarnogóry z teatru wojny, które dochodzą do 25. Stycznia. Dziś telegraf z Tryestu przynosi świeższe jeszcze, ale wyglądamy potwierdzenia ich pocztą. Według wspomnianych doniesień miało się Czarnogórcom pod wodzą księcia Daniela udać przerwaniem komunikacji Turków już skuteczniej w dolinie Ceta, i Reis baszę, który tam z Niksiczu wkroczył spaliwszy klasztor Ostrogski odeprzeć do Povja niedaleko Niksiczu, to jest punktu, z którego był wyszedł. W bitwie w tym razie powstałej wycięto cały batalion Turków. Z Autivari w Albanii donoszą, że nawet kobiety i dzieci walczyły z nieustraszoną odwagą z wojskiem tamecznego beja. Wreszcie Arnauci okropnie kraj spustoszyli i wiele wsi zrabowali i spalili.

— Gazeta Tryestska z dawniejszej nieco daty, bo 20. Stycznia donosi: Omer basza nie tak łatwo plan swój porzucić zamierza i wyprawa ta pociągnie się może do wiosny. Na wiosnę, kiedy lasy górzyste się zazielenią, trudniej jeszcze będzie wkroczyć w góry. Książę Daniel nadzwyczajną rozwija czynność. Misya Jerzego Piotrowicza w Wiedniu wielkiej jest wagi, zawsze w koniecznym tylko razie przedsiębrał on podróże. W Wiedniu nastęrczył mu się jeden Słowianin na inżyniera i oficera artylerii. Wreszcie zhywa Czarnogórcom na dostatecznej amunicyi.

— Osservatore Dalm. podaje następujące szczegóły o wzięciu Grahowa: Mała ta osada w Hercegowinie po niesłychanie bohaterkim oporze, dostała się w ręce Turków. Garstka wojowników miała się bronić przez całe 5 dni przeciw korpusowi tureckiemu; nie chcieli oni zostawić Turkom, swoich żon i swoich domów i wynieść się do stromych skał czarnogórskich, ale postanowili dzielić losy drogich sobie osób. W nocy dnia 19. b. m. usilowali Turcy szturmem wziąć kulę wojewody. Dzik okrzyk był hasłem do napadu, jazda otoczyła dom, kilku żołnierzy do

stało się na dach, zwalili go w części i zapalili; inni podkopywali się pod kulę, tak że mury jej gdzieś zapadły się. Czterdziestu walecznych Grahowianówtrzymało się mężnie przez 4 godziny, znużeni wreszcie zaciętą walką poddali się: wojewoda chciał się schronić do grot przy swoim mieszkaniu, ale wpadł w ręce nieprzyjaciół, którzy dwóch jego towarzyszy zabili; inni byliby również temu samemu losowi podpadli, gdyby ich był basza przy życiu niekazał zachować.

Przy ujęciu Bojany stoi na obserwacyi parowiec angielski.

Ameryka.

Nowy Jork, d. 22. Stycznia. — Wkroczenie angielskich okrętów na straży około wyspy Kuby stojących celem przytłumienia handlu niewolnikami afrykańskimi, oburzyło niesłychanie władze wyspy owiej na urzędników i poddanych angielskich. I podobno jedynie z zemsty za to wygnano plantatora angielskiego, nazwiskiem Boylen, o czem dawniej już donieśliśmy. Porucznik cywilny gubernatora w mieście San Jago de Cuba niechciał nawet Anglikowi powiedzieć, czemu zawinił, lub jakie pada na niego podejrzenie, że tak sumaryczne postąpienie za potrzebne uznano. Boylen dostawił nawet list od władz w San Jago, które świadczyły o poważaniu wysokiem, jakiego on tam doznawał; ofiarował własność swoją wartości 80,000 dolarów, i własną osobę swoją, aby prawne postępowanie według ustaw hiszpańskich uzyskać; ale na to wcale niesłuchano.

Z Hawanny mamy dzienniki do 15. Stycznia, z których dowiadujemy się, że w Canades wysadzono na ląd znaczną przesyłkę dochodzącą do 800 niewolników, kiedy statki angielskie Vestal i Geysler jeden złowiony okręt niewolniczy do Hawanny przyprowadziły. Gubernator Canedo i Tarexo, agent królowy Krystyny, podobno znaczny udział w tem mieli.

Kronika miejscowa.

Poznań, d. 10. Lutego. — Jak zapowiedzieliśmy, odbył się wczoraj wieczorem koncert na sali bazarowej, w celu przyniesienia pomocy sierotom pozostałym po zmarłych rodzicach na cholere. Koncert był nadzwyczaj liczny, przeszło 400 osób przybyło, orkiestra silna, a przedmioty na koncert wybrane zajmujące. Naprzód orkiestra wykonała Allegro, Adagio i Scherzo z 9 symfonii Ludwika Beethovena. Znaną jest głębia ducha Beethovena i rozłożystość zasobów muzycznych, którymi do woli umiał mistrz ten nastrojać swoje pomysły. Orkiestra z całą sumiennością odegrała to wielkie dzieło. Zrozumiałym i dostępniejszym był atoli koncert Webera, odegrany na fortepianie przez p. hr. Tadeusza Tyszkiewicza, z towarzyszeniem całej orkiestry. Wykonawca lubo miłośnik, okazał rutynę mistrzowską, poprawniejszego wykonania tej kompozycji werberskiej nie słyszeliśmy, czy to w rękach spadających z wyższych do niższych, lub od ostatnich do najwyższych tonów, ta sama równość, szybkość, pewność, czy w melodiach wybitność głównych nutek, czy w przejściach i łączeniach się z orkiestrą, wszędzie ta sama pewność, ten sam wdzięk, ten sam urok. Dziwna rzecz, że tak piękny talent dotąd zostawał dla nas w ukryciu. Dzięki więc przypadkowi, że nowy talent pojawił się na niwie naszych sztuk pięknych. Słuchacze podziwianie grę pana hr. Tyszkiewicza, dali mu powszechny oklask. Na zakończenie odegrała orkiestra uwerturę do opery Tannhäuser, napisaną przez Richarda Wagnera. Uwertura ta odznacza się nowym instrumentowaniem, masą tonów, ale nie przyćmi innych tego rodzaju kompozycji. Orkiestra i tu dopełniła swego obowiązku. W ogóle wieczór nader przyjemnie przepędziliśmy, tem jeszcze miłej, że był obrócony na cel dobroczynny. Myśl przecie całą do tego wieczoru muzycznego podał sam pan hr. T. Tyszkiewicz i zajął się jej przyprowadzeniem do skutku, za co mu imieniem sierot dziękujemy.

GALERIA KAWALERÓW DO WZĘCIA. *)

(Dziennik warszawski.)

(Ciąg dalszy.)

Ale co mu do tego, że odsadzi od panny dziesięciu, byleby się sam czas jakiś zabawił; nie ukarze go nawet opinia publiczna, bo owszem, nazwie go każdy szczęśliwym rywalem, któremu się należy pokłon od tych wszystkich panów w półperuczkach, co to za zjawieniem się jego w salonie, zwykle tylnemi wynoszą się drzwiami. My tylko sami uprzędzimy cię motyłu, że i ty kiedyś dojdiesz do tysiny, a wtedy doświadczysz od swych młodszych braci skłódek płochę ich rywalizacyi.

Ale co takiemu mlęczakowi w dwudziestym roku mówić o przyszłości! — wszyscy bywają tego przekonania, że każda kobieta będzie gotową na ich zawołanie całe życie, i w istocie, dla tej jednej zarozumiałości śpieszyć się nie widzą potrzeby. Sama już myśl ożenienia sprawdza w sercu tajemną tęsknotę, lub nawet przeraża. Żadna też korzyść materyalna nie pociągnie w tym wieku do ołtarza, choćby za miliony — nawet miłość: bo ta najczęściej odbiera zdrową myśl zakochanej parze, że aż ludzie z litości, swego rozumu tym biedakom użyczają — dopóki żar miłości nie skończy się tak jak wszystkie ogniste wybuchy, swędem i węglami. Ale też wtenczas choćby komu naprawdę przyszła ochota tej parę ożenić, odpowiedzą otwarcie, że się wykołachali: a co znaczą tak dobrze, jakby już wyrzeki że się odtąd śmiertelnie będą nienawidzić aż do śmierci.

Żebyśmy jednak ten rodzaj na świecie poznali, skreślmy jego cechy charakterystyczne, zamieszczając mlęczaka pod Nr. 1. naszej galerii kawalerów z tytułem do wzięcia.

Mlęczak Nr. 1.

Jego nazwa charakterystyczna powstała od karmi, która się podobno dotąd z mlęczka domowego najwięcej składała. Szampań, Rum de Jamaika, Koniak albo Maraskino, to jeszcze obce dla niego są nazwy, — on zna dopiero jeden specyał, to jest ów biały z mleczka kozuszek, w którym przez lat tyle maczając swą buzię, nie tak łatwo obali wszystkich uprzedzenia, co to zawsze gotowi powtórzyć mu w oczy, że widzą jeszcze mlęczko pod nosem panicza.

